

EU:n kauppasopimukset hyödyttävät suomalaisyrityksiä

Suurin osa maailmankaupasta käydään Maailman kauppajärjestöön (World Trade Organization, WTO) kuuluvien maiden kesken. WTO:ssa jäsenet ovat yhdessä sopineet siitä, millä ehdoilla maailmankauppaa käydään sekä miten poistetaan kaupan esteitä. WTO:ssa sovitaan myös siitä, kuinka korkeita tulleja jäsenet voivat periä keskinäisessä kaupassaan.

Halutessaan yksittäiset maat voivat edelleen tiivistää kauppasuhteitaan ja vapauttaa kahdenvälistä kauppaa solmimalla kauppasopimuksia.

EU:lla on yhteinen kauppapolitiikka, mikä tarkoittaa sitä, että kauppasuhteet EU:n ulkopuolisten maiden kanssa määritellään EU-tasolla. Näin ollen Suomi EU:n jäsenenä ei neuvottele kauppasopimuksia vaan sopimukset neuvotellaan EU-tasolla. Neuvotteluista vastaa Euroopan komissio. Kansalaisilla, yrityksillä ja muilla sidosryhmillä on mahdollisuus vaikuttaa kauppasopimusten sisältöön esimerkiksi osallistumalla Euroopan komission kauppapolitiikan pääosaston (DG Trade) järjestämiin kuulemisiin. Suomi vaikuttaa aktiivisesti neuvotteluiden sisältöön osana Euroopan unionin neuvoston toimintaa, joka hyväksyy sopimukset unionin puolesta.

EU:lla ja Suomella sen osana on kauppasopimus muun muassa Kanadan, Etelä-Korean ja Sveitsin kanssa. Sopimusten Japanin, Singaporen ja Vietnamin kanssa on määrä tulla voimaan vuonna 2019. Myös EU:n ja Meksikon välisen sopimuspäivityksen voimaan tuloa valmistellaan.

EU myös neuvottelee parhaillaan kauppasopimuksista useiden kauppakumppanien kanssa kuten Indonesia ja Chile (päivitys) sekä Mercosur.

EU:n kauppasopimukset eroavat toisistaan.

- **Vapaakauppasopimuksilla** avataan vastavuoroisesti markkinoita. Tätä tehdään siten, että yhdessä sovittujen sääntöjen mukaisesti esimerkiksi parannetaan toisen osapuolen tavaroiden markkinoillepääsyä poistamalla tulleja sekä sovitaan palvelukauppaa ja investointeja koskevista sitoumuksista. Sopimusten sisältö vaihtelee sopimuskohtaisesti. Esimerkkejä ovat Etelä-Korea, Kanada, Japani, Singapore ja Vietnam.
- **Talouskumppanuussopimuksilla (Economic Partnership Agreements, EPA)**, joita EU on neuvotellut Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) maiden kanssa, vapautetaan AKT-maiden ja EU:n välistä kauppaa. EPA-sopimusten kattavuus vaihtelee sopimuksittain. Kaupan vapauttamisen lisäksi tavoitteena on AKT-maiden kehityksen edistäminen.
- **Assosiaatiosopimukset** syventävät osapuolena olevan maan poliittista ja taloudellista yhteistyötä EU:n kanssa. Näihin sisältyy vapaakauppaosio. EU:lla on tällainen sopimus voimassa muun muassa Ukrainan ja Chilen kanssa.
- **Tulliliiton** jäsenet sopivat keskinäisen tavarakaupan vapauttamisen lisäksi yhtenäisestä ulkotullista tuonnille kolmansista maista. EU:lla on tulliliitto Turkin kanssa.

Näiden lisäksi EU solmii kumppanuus-, yhteistyö- ja puitesopimuksia. Sopimuksilla sovitaan EU:n ja kolmannen maan välisestä poliittisesta, taloudellisesta ja sektorikohtaisesta yhteistyöstä sekä vuoropuhelusta. Sopimukset saattavat sisältää myös kauppayhteistyötä, mutta niillä ei esimerkiksi alenneta tulleja tai myönnetä markkinoillepääsyä palvelukaupassa. EU:lla on kumppanuus-, yhteistyö- ja puitesopimus muun muassa Kazakstanin kanssa.

EU:n kauppasopimukset

Voimassa olevat sopimukset

Maa (sopimus)	Linkki sopimukseen	Lisätietoja (englanniksi)
Albania (Läntinen Balkan) **	Vakautus- ja assosiaatiosopimus	Western Balkans
Algeria	Assosiaatiosopimus	Algeria
Andorra	Tulliliitto (englanniksi)	-
Antigua ja Barbuda (CARIFORUM) *	Talouskumppanuussopimus	Caribbean
Bahama (CARIFORUM) *	Talouskumppanuussopimus	Caribbean
Barbados (CARIFORUM) *	Talouskumppanuussopimus	Caribbean
Belize (CARIFORUM) *	Talouskumppanuussopimus	Caribbean
Bosnia ja Hertsegovina (Läntinen Balkan)	Vakautus- ja assosiaatiosopimus	Western Balkans
Botswana (SADC)	Talouskumppanuussopimus	Southern African Development Community (SADC)
Chile **	Assosiaatiosopimus	Chile
Costa Rica *	Assosiaatiosopimus Sopimuksen soveltaminen EU:n ja Costa Rican välillä	Central America
Dominica (CARIFORUM) *	Talouskumppanuussopimus	Caribbean
Dominikaaninen tasavalta (CARIFORUM) *	Talouskumppanuussopimus	Caribbean
Ecuador (Kolumbian ja Perun kanssa) *	Kauppasopimus	Andean Community
Egypti	Euro-Välimeri-assosiaatiosopimus	Egypt
El Salvador *	Assosiaatiosopimus Sopimuksen soveltaminen EU:n ja El Salvadorin välillä	Central America
Etelä-Afrikka	Talouskumppanuussopimus	South Africa
Etelä-Korea	Vapaakauppasopimus	South Korea
Fidži (Papua-Uusi-Guinean kanssa) *	Väliaikainen kumppanuussopimus	Pacific
Färsaaret	Sopimus	-
Georgia	Assosiaatiosopimus	Georgia
Ghana *	Ensivaiheen talouskumppanuussopimus	West Africa
Grenada (CARIFORUM) *	Talouskumppanuussopimus	Caribbean
Guatemala *	Assosiaatiosopimus Sopimuksen soveltaminen EU:n ja Guatemalan välillä	Central America
Guyana (CARIFORUM) *	Talouskumppanuussopimus	Caribbean
Honduras *	Assosiaatiosopimus Sopimuksen soveltaminen EU:n ja Hondurasin välillä	Central America
Islanti	Euroopan talousalue - sopimus (englanniksi)	Iceland
Israel	Euro-Välimeri-assosiaatiosopimus	Israel
Jamaika (CARIFORUM) *	Talouskumppanuussopimus	Caribbean
Jordania	Euro-Välimeri-assosiaatiosopimus	Jordan
Kamerun (Keski-Afrikka) *	Ensivaiheen talouskumppanuussopimus	Central Africa

Kanada *	Laaja-alainen talous- ja kauppasopimus	Canada
Kolumbia (Perun ja Ecuadorin kanssa) *	Kauppasopimus	Andean Community
Kosovo	Vakautus- ja assosiaatiosopimus	-
Lesotho (SADC)	Taloukumppanuussopimus	Southern African Development Community (SADC)
Libanon	Euro-Välimeri-assosiaatiosopimus	Lebanon
Madagaskar (ESA) *	Taloukumppanuussopimus	Eastern and Southern Africa (ESA)
Makedonia (Läntinen Balkan)	Vakautus- ja assosiaatiosopimus	Western Balkans
Marokko **	Euro-Välimeri-assosiaatiosopimus	Morocco
Mauritius (ESA) *	Taloukumppanuussopimus	Eastern and Southern Africa (ESA)
Meksiko **	Globaalisopimus	Mexico
Moldova	Assosiaatiosopimus	Moldova
Montenegro (Läntinen Balkan)	Vakautus- ja assosiaatiosopimus	Western Balkans
Mosambik (SADC)	Taloukumppanuussopimus	Southern African Development Community (SADC)
Namibia (SADC)	Taloukumppanuussopimus	Southern African Development Community (SADC)
Nicaragua *	Assosiaatiosopimus Sopimuksen soveltaminen EU:n ja Nicaraguan välillä	Central America
Norja	Euroopan talousalue - sopimus (englanniksi)	Norway
Norsunluurannikko *	Ensivaiheen taloukumppanuussopimus	West Africa
Palestiinalaishallinto	Väliaikainen Euro-Välimeri-assosiaatiosopimus	Palestine
Panama *	Assosiaatiosopimus Sopimuksen soveltaminen EU:n ja Panaman välillä	Central America
Papua-Uusi-Guinea (Fidžin kanssa) *	Väliaikainen kumppanuussopimus	Pacific
Peru (Kolumbian ja Ecuadorin kanssa) *	Kauppasopimus	Andean Community
San Marino	Tulliliitto	-
Serbia (Läntinen Balkan)	Vakautus- ja assosiaatiosopimus	Western Balkans
Seychellit (ESA) *	Taloukumppanuussopimus	Eastern and Southern Africa (ESA)
St. Kitts ja Nevis (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
St. Lucia (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
St. Vincent ja Grenadiinit (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Suriname (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Swazimaa (SADC)	Taloukumppanuussopimus	Southern African Development Community (SADC)
Sveitsi	Sopimus (vain ranskaksi, saksaksi, hollanniksi ja italiaksi)	Switzerland
Trinidad ja Tobago (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Tunisia **	Assosiaatiosopimus	Tunisia
Turkki	Tulliliitto	Turkey
Ukraina *	Assosiaatiosopimus	Ukraine
Zimbabwe (ESA) *	Taloukumppanuussopimus	Eastern and Southern Africa (ESA)

* Väliaikaisesti sovellettavana

** Päivitettävänä

Sopimukset, jotka eivät ole voimassa tällä hetkellä

Maa (sopimus)	Linkki sopimukseen	Status	Lisätietoja (englanniksi)
Argentiina (Mercosur)	-	Neuvottelut kesken	Mercosur
Brasilia (Mercosur)	-	Neuvottelut kesken	Mercosur
Burundi (EAC)	Taloukumppanuussopimus (linkit sopimukseen ja liitteisiin)	Odottaa allekirjoitusta	East African Community (EAC)
Djibouti (ESA)	Taloukumppanuussopimus	Allekirjoitettu, ei vielä väliaikaisesti sovellettu	Eastern and Southern Africa (ESA)
Eritrea (ESA)	Taloukumppanuussopimus	Allekirjoitettu, ei vielä väliaikaisesti sovellettu	Eastern and Southern Africa (ESA)
Etiopia (ESA)	Taloukumppanuussopimus	Allekirjoitettu, ei vielä väliaikaisesti sovellettu	Eastern and Southern Africa (ESA)
Haiti (CARIFORUM)	Taloukumppanuussopimus	Odottaa vahvistusta	Caribbean
Japani	Taloukumppanuussopimus (englanniksi)	Tulee voimaan 2019	Japan (kyseessä on vapaakauppasopimus)
Kenia (EAC)	Taloukumppanuussopimus (linkit sopimukseen ja liitteisiin)	Allekirjoitettu, astuu voimaan, kun myös Burundi, Tansania ja Uganda ovat allekirjoittaneet	East African Community (EAC)
Komorit (ESA)	Taloukumppanuussopimus	Allekirjoitettu, ei vielä väliaikaisesti sovellettu	Eastern and Southern Africa (ESA)
Paraguay (Mercosur)	-	Neuvottelut kesken	Mercosur
Ruanda (EAC)	Taloukumppanuussopimus (linkit sopimukseen ja liitteisiin)	Allekirjoitettu, astuu voimaan, kun myös Burundi, Tansania ja Uganda ovat allekirjoittaneet	East African Community (EAC)
Sambia (ESA)	Taloukumppanuussopimus	Allekirjoitettu, ei vielä väliaikaisesti sovellettu	Eastern and Southern Africa (ESA)
Singapore	Vapaakauppasopimus (englanniksi)	Tulee voimaan 2019	Singapore
Sudan (ESA)	Taloukumppanuussopimus	Allekirjoitettu, ei vielä väliaikaisesti sovellettu	Eastern and Southern Africa (ESA)
Syyria	Yhteistyösopimus	Voimassa, soveltaminen osittain keskeytetty	Syria
Tansania (EAC)	Taloukumppanuussopimus (linkit sopimukseen ja liitteisiin)	Odottaa allekirjoitusta	East African Community (EAC)
Uganda (EAC)	Taloukumppanuussopimus (linkit sopimukseen ja liitteisiin)	Odottaa allekirjoitusta	East African Community (EAC)
Uruguay (Mercosur)	-	Neuvottelut kesken	Mercosur
Vietnam	Vapaakauppasopimus (englanniksi)	Tulee voimaan 2019	Vietnam

Esimerkkejä kauppasopimusten hyödyistä:

EU:n ja Kanadan välinen kauppasopimus (CETA) helpottaa vientiä Kanadaan. Esimerkiksi tavarankuljetukseen tarkoitettujen moottoriajoneuvojen tulli laskee 6,1 prosentista nollaan prosenttiin.

Myös viranomaishankinnat tarjoavat mielenkiintoiset markkinat suomalaisyrityksille, kun CETA avaa laajat mahdollisuudet etenkin alue- ja naikkallistason hankintakilnailuissa

EU:n ja Japanin välinen kauppasopimus on tulossa voimaan oletettavasti vuonna 2019, ja sopimus avaa uusia mahdollisuuksia esimerkiksi elintarvikeviennille. Tullit poistuvat tai laskevat merkittävästi esimerkiksi juustoilta, suklaalta ja sian- ja naudanlihalla.

EU:n ja Etelä-Korean välinen kauppasopimus helpottaa vientiä laskemalla tai poistamalla tulleja merkittävästi. Esimerkiksi lääketieteessä käytettävien kojeiden ja laitteiden tullit poistuivat (vrt. tulli aikaisemmin 8,0 prosenttia), ja pakastesianlihan tullit poistuivat (vrt. tulli aikaisemmin 25,0 %).

Lisätietoja löydät:

Euroopan komission kauppapolitiikan pääosasto (DG Trade) http://ec.europa.eu/trade/index_en.htm

- Ajankohtaista tietoa EU:n kauppasopimuksista

Markkinoillepääsy tietokanta (<http://madb.europa.eu>)

- Hyödyllistä tietoa yrityksille, jotka vievät tavaroita EU:n ulkopuolisiin maihin. Tietokannasta löytyy muun muassa yli 120 maan osalta tietoja tullitasoista ja tullaukseen tarvittavista asiakirjoista, vapaakauppasopimuksista ja alkuperäsäännöistä sekä kaupan esteistä.

Ulkoministeriö

- Ohje yrityksille kauppasopimusten tullinalennusten hyödyntämiseksi <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=50085&contentlan=1&culture=fi-FI>

Tulli

- Kattavammat kuvaukset tullietuuskohtelusta (tulli.fi/yritysassiakkaat)

Lisätietoja:

Ulkoministeriö

Taloudellisten ulkosuhteiden osasto

Markkinoillepääsy-yksikkö

TUO-20@formin.fi

Tämä esite on ohjeellinen ja sisältää yleisluontoista informaatiota.

